

GAZETA POPORULUI

ABONAMENT

Pe un an 150 Lei
Pentru oficiile publice 200 .
Pentru bănci 500 .
In America 5 dolari

Gazeta Partidului Poporului.

Director:

OVIDIU HULEA

Adresa gazetei noastre este:

Aiud „liceul „Titu Maiorescu”.

Prețul unui număr 3 lei.

Oștire de cerșitori...

Astăzi este vorba, aici, de o sărmană ceată de cerșitori, de voluntarii din armata română, dintre cari unii s'au anunțat și colonisți și cari cu toate astea, în județul unde s'au aprobat atâtea contracte de cumpărare pentru atâți cari n'au suferit amărăciunile războiului, răfăcesc și azi cu ochii desnădăjduți de la comisiuni la ministere și nime nu le ascultă plângerea, nimeni nu se îngrijește să le dea și lor un lot din pământul pe care ei îl vrednicesc întâi.

Ca să nu se creadă că vorbim flecării să dăm cuvântul astăzi unui român fără roșajă în obrazii pe cari i-a aprins odinioară vălvătaia luptelor de la Mărășești poate și sânge de inamic, dar în tot cazul dragostea care l-a adus la Iași din Siberia și l-a aruncat vijelios în tranșeele săpate spre Ardeal să ne povestească badea Grigorie Teodor, din regimentul 2 Alba-Iulia, fost colonizat, la Sf. Georghe cu adevărat patronul mucenicilor în 1926, dus la Cerna în Timiș Torontal și amăgit să-și vândă de-acasă totul pentru a-și cumpăra acolo unelte și vite pe cele zece iugăre făgăduite lui...

Să înșirăm aceeași trisă răfăcire a lui *Hașegan Vasile* din comuna Rădești colonizat în Banloc, iarăș pe zece iugăre și ajuns acasă pe malul Mureșului, unul din cei mai săraci oameni ai comunei bogate fără altă puțință decât de-a blestema ceasul, care l-a amăgit în Banat și l-a coborât în gara Aiud, mai cerșitor cu zeci de mii, decât cum plecase...

Dar de ce să le mai răscolim suferințele?!

Când ne ar trebui să scriem cea mai rușinoasă carte de după războiu, ar trebui să scriem despre foamea și sărăcia înspăimântătoare în cari au ajuns atâtea sute de voluntari și-atâția coloniști în vreme ce alții se înfruptă din oala cu carne, în jurul căreia i-a așezat mita, banii luați pentru aprobare de contracte pentru cei cu zeci de iugăre ca să rămână oștirea, cele dintâi batalioane glorioase ale Ardealului care prăvălia Carpații peste dușmanul de veacuri, să ajungă azi, ceea ce a ajuns, o nenorocită și sfâșietoare oștire de cerșitori!

Dar care ar fi puterea sau paragraful, care ne-ar putea opri de a repara păcatul acesta strigător la ceriuri, care? da că în dispozitivul de parcelare, în tabloul rămas definitiv, ei au fost scoși cu mișelie și prin amăgire!

Că acolo unde au fost colonizați o hotărâre a Comitetului agrar, iarăș a făcut și încheiat o anumită stare definitivă de lucruri?!

Dar întreb eu, cine e criminalul, care cere să se înveciniască fără de legea?! Și dacă ea s'a săvârșit nu se mai găsește în această țară un pumn care să sfărâme toate păcătoșeniile puse în paragrafi, în dosul căreia se ascund, rânjind cu mulțumire, hienele și șacalii României hoții reformei agrare!

Și-mi poate cere cineva să dau iertare acestor hiene?: le mor doară copiii de foame, li se vestejesc de liheală sânii nevestelor, și le mor blestemând de foame părinții?!

A, dar ăștia sunt sulemeniți la față, cu dinți de aur și cu măsele de oțel, cu nerușinare în fapte și desfrâu în fiecare pas, ăștia sunt gârbovi de zile de nuntă și de pântecel plin...

De patru ani de zile toți oamenii de bine i-au disprețuit, i-au arătat la Ministere, parchete, tribunale și ei au găsit aproape în toldeauna o ușă de scăpare...

Nu vor trebui să scape! Nu-i vom lăsa nepedepsiți și nerăsbunate aceste hoții de codru!

De-aceea cerem în numele între-

FOIȚA GAZETEI POPORULUI.

Hora Biruinții...

de ION RAȚIU.

O ploaie subțire, ușoară și rece sbicia câmpurile; era un început de iarnă.

Pe drumurile desfundate treceau spre mează noapte șire nesfârșite de ostași, cu fețele stropite de noroiu, cu ochii în pământ și steagurile plecate... Mergeau în șire neorândite pășind greoiu și apăsat, erau o ceată de ostași înfrânți, ostașii împărăției, cătanele împăratului care a spus odată că se prinde de piept și cu Dumnezeu. Ostașii se întorceau ca după a îngropăciune tăcuți și plini de griji; pe fața lor citeai rușinea înfrângerii; și te cuprindeau fiorii de mândrie când asemănai fămoasa oștire a lui Wilhelm cu oștirea românească îmbrăcată ca de vreme bună, sărăcăcios și în opinci. Și oștirea asta flămândă, fără multe arme, a zdrobit idolul rădicat până în nori a împărăției nemțești.

Când au plecat Nemții spre Carpații României călăuziți de trufie și dispreț, credeau că ajunge un timp prea scurt pentru a face una cu pământul oastea ce apăra țara românească dintre Dunărea de jos și Carpați. Așa credeau

ei; s'a dovedit că iubirea de țară și vitejia românească au înfrânt puterea neînfrântă a trufașilor germani.

Aceștia erau Nemții, oștirile împăratului, fugarii ce se pierd în șiruri nesfârșite, cu steagurile plecate spre mează-noapte...

Era pela începutul iernii, când începură să treacă pe la noi puhoiurile Nemților, cătră patria lor... îi priveam cu atâtea mulțumire cum se duc. Pe la colțurile ulițelor intram în vorbă cu vre'un moșneag ce rezima un toiag, îl vedeam privind departe spre răsărit, apoi se întorcea cătră mine:

— Se duc, acuma, vin Români, sunt aproape; eri am auzit că acuș vor fi la Blaj...

Mai veneau și alți oameni la sfatul nostru, toți dornici să știe multe, toți doreau să găsească un sprijin gândurilor lor, știau că armatele biruinții dela Mărășești se apropie...

Într'o zi stăteam la poartă... Aud un tropot de cal; nu peste mult din colțul ulicioarei se ivi un călăreț! Era un gardist dela noi din sat.

Știam că vine de undeva departe; l-am oprit:

— De unde vi?

— Din Stremțiu.
— Noutăți, ai ceva?
— Am încă bune, Români sunt aproape.

— Altceva?
— Să vezi, cei din Stremțiu, au luat dela Nemți câteva tunuri. Isteși creștinii, i-au amețit cu beutură, au luat apoi tunurile și le-au așezat pe deal, apoi unul s'a dus la comandantul Nemților și le-a spus:

— Ori plecați, ori de nu vă scoatem noi.

— Și?
— Nemții au plecat, da să vezi altceva; eri allora le veni în gând să încerce tunurile.

— S'apoi?
— S'apoi eram acolo, merg bine numai cât un glonț a căzut într'o turmă de oi, colo cătră munte și a omorât zece oi ș'un măgar.

Vremuri irumoase, cine nu-și aminteste de lupta dela podul Mihalțului, s'au purtat frumos mihalțenii... Cât erau de pușini au apărat podul care stătea ca un ghimpe în ochii Ungurilor ce știau că pe-acolo trec Români. Nu-i vorbă că Ungurii si-au plătit nechibzuința, comandantul lor acolo și-a lăsat viața, un mihalțan l-a ținut bine...

gului popor de plugari și în numele cărturarilor a 99 la sută din locuitorii acestui județ de caractere și de viteji, să se porniască o mare cercetare la Aiud, la reședința județului unde să fie învifați toți câți au plângere de făcut...

Cerem acest lucru, acum când trebuie să se înceapă cu zor împlinirea reformei! Cerem în numele dreptății, în numele sfințeniei legii românești și în numele fericirii și a viitorului României.

De nu se va întâmpla așa, așezăm pata cea mai rușinoasă pe sufletul nostru și ridicăm păcatul în locul crucii lui Hristos, pe altare!

Să zoriască deci dreptatea și răsunarea păcatului, că nu le mai putem aștepta!

O. Hulea.

Revoluția din China.

"Tovarășii" dela Moscova, vrând să atragă și alte popoare pe povârnișul primejdios pe care au apucat ei, au pornit o vie propagandă, prin țările, în cari spiritele fuseseră mai adânc sguđuite de marele războiu: prin Germania, Bulgaria, Ungaria etc. Dar propaganda lor a căzut din fericire. În Germania mai ales, unde în urma înfrângerii suferite, domnia o vădita desorientare printre bărbații dela cărma țării, se părea la un moment dat că, ordinea și disciplina lor de fer a dispărut și ea în locul lor, se vor întrona ideile distrugătoare ale comuniștilor. De sigur că așa s'ar fi întâmplat, dacă poporul german n'ar fi fost conștient de ceea ce-l aștepta, urmând îndemnul bolșevicilor și dacă în fruntea Germaniei nu s'ar fi ridicat bărbați înțelepți și energici, cari au știut să restabilească ordinea și să îndrumeze pe calea cea bună soarta poporului german.

În urma nereușitei lor în apus, bolșevicii și-au întors privirile spre țările din Răsăritul îndepărtat, din Asia, unde credeau că își vor aduce mai ușor la îndeplinire, planurile lor diabolice.

Ei au trimis în China, pe cel mai vajnic agitator bolșevic, pe Karakhan, care și-a recrutat prin fel și fel de mijloace partizani din mijlocul populației lesne crezătoare. Și precum se vede, prevederile lor s'au împlinit. Revoluția a izbucnit cu cea mai mare furie. Sângele multor nevinovați se varsă acum

Câte povești frumoase și adevărate...

Într-o seară când Românii erau la pod la Mihalți, Garda Națională din Beldiu a plecat la Teiuș pentru a ajuta dacă ar fi fost lipsă. Nu erau ei fricoși. Din capul satului s'au pus în linie de bătaie și așa au mers câțiva kilometri... Apoi dacă e să vă spun adevărul, în gară la Teiuș abea mai erau trei, patru.

Dimineața sunete de fanfară deșteptă satul nostru... Atunci știam cu toți... Moșnegii au ingenunchiat și-au spus o rugăciune... și mulți au murmurat atunci:

— Acum sloboadă Domne pe servul tău... Armata Română era în Teiuș... Satul întreg a plecat... M'am dus și eu cu mulțimea... Când am văzut întâia uniformă un fior mă străbătu. Era o veselie, mulți plângeau de fericire... Cântece de mântuire se înălțau apoi se infiripă o horă... ostașii în opinci ușoare între tărăncuțele frumoase de pe Mureș și în curând se auzea un singur cântec, unul smuls din adâncul sufletelor, unul ce a pecefluit soarta întregului nostru neam:

"Hai să dăm mână cu mână.

Cei cu inima română... Parcă ș'acum aud cântecul... și văd ș'acum întâia horă românească, hora biruinții.

ION RAȚIU.

pentru interesele meschine a lor câtorva aventurieri nebuni. Bieții Chinezi! Ei n'au băgat de seamă cum puhoiul bolșevic, care s'a revărsat asupra țării lor, aducea, ascunse printre alte lucruri, mitraliere și alte arme ucigătoare; n'au fost destul de prevăzători iar acum le este dat să fie martori, la cele mai crâncene măceluri, de cari este capabilă bestialitatea omenească. Se varsă sânge din belșug... Chinezii n'au cunoscut până acum războiul în toată cruzimea și pierzania lui. Felul lor de până acum, de a se lupta, ne face pe noi Europeanii să zâmbim. Armatele dușmane se întâlneau, se salutau, se amenințau și apoi se adunau sub steagul aceluia dintre generali, care dispunea de mai mulți dolari sau lire sterline, pentru a cumpăra pe ofițerii și soldații generalului contrar. De aceea, la ei nici nu se spunea „am pierdut lupta” ci „am pierdut generalul”. Vărsări de sânge nu se pomeniau, de cât atunci când se întâmpla ca generalul invins să fie bănuț pentru vre-o faptă necinstită „în care caz el era împușcat sau spânzurat. Războaie asemenea celor încercate de bătrâna Europă n'au fost cunoscute în China. Și iată că acum, când trimișii Moscovei au pătruns în China, au adus deodată cu ei suflul înfiorător al morții, care plutește peste câmpiile pașnice și liniștite odinioară, acum presărate de hoituri omenești. Tristă și nenorocită schimbare...

Vina pentru acest prăpăd, o poartă în parte poporul chinez, fiindcă n'a luat măsurile necesare în contra agitatorilor bolșevici, dar cea mai mare răspundere apasă asupra Mariilor Puteri europene, cari au stat cu mâinile în sân în fața propagandei bolșevice din Răsărit. Toată lumea o recunoaște aceasta și mai ales Anglia, a cărei interese sunt profund sdruncinate de revoluția din China.

Constantin Hagea.

Plângerile satelor.

IV.

Noi subsemnații delegați din com. Gârbova de jos aducem la cunoștința tuturor următoarele lucruri petrecute în timpul foștilor delegați: 1. în comuna noastră și anume când ni s'a dat locul în arândă forțată, lotul era de trei iug. Vanzându-se un teritoriu de pământ arabil aproape de 50 iug. moșie de a lui Tolnoi care loc l'am folosit în arândă forțată trei ani, vânzându-se acest teren unor oameni avuți și neîndreptățiți la pământ, ni s'a ordonat să eșim din folosința acestui teren și au intrat în folosință cumpărătorii.

Din acest teren folosește și Dl. Moldovan notar 5 iug. și Dl. primar Iosif Sirb 2 iug. și fostul delegat Ilariu Țelnariu aproape un iug.

Scotându-ne din folosința acestui teren, ne au micșarat lotul la 2¹/₂.

2. S'au mai vândut 33 iug. pământ arabil dela Colegiul Bethlen care l'am folosit în arândă forțată până în toamna anului 1926, iară vânzându-se acest pământ unor oameni avuți și neîndreptățiți la pământ ni s'a micșorat lotul la 2 iug.

Făcând apel contra cumpărătorilor acestora ni s'au respuns contractele chiar de comitetul agrar.

Cumpărând din acest pământ și Dl. notar Moldovan și Dl. primar Iosif Sirb și foștii delegați Ilariu Țelnariu și Gligor Câmpian, am înaintat cî nou contractele la Judecătoria de Ocol pentru a fi aprobate dându-se un termen de 5 zile la apel care apel a și fost făcut, de Dl. preot Simion Marcu la timp și a fost dat fostului delegat Ilariu Țelnariu să-l înainteze la timp Judecătoriei de Ocol. Nu știm dacă numitul delegat Ilariu Țelnariu a înaintat apelul la timp sau nu.

În toamna anului 1926 făcându-se parcelarea li s'au măsurat cumpărătorilor pământul cel mai bun și cumpărătorii aceștia au și intrat în folosință.

După ce au dat cumpărătorilor pământul cel mai bun s'au parcelat și îndreptățiților gământul cel mai rău, am mai folosit un teritor de 27 iug. din proprietatea lui Müller într'un an, cu arândă forțată loc care este în mijlocul hotarului nost și ne incurcă foarte mult.

Nu știm din ce cauză ni s'au luat înapoi acel pământ însă Dl. notar Moldovan folo-

sește și astăzi în acelaș teren mai mult de un iug. de pământ.

Aceasta o aducem la cunoștința obștească și o însemnăm prin subscrierea noastră.

Gârbova de jos, la 13 Febr. 1927.

Mihaila Demian

Alexe Moldea

Iuon Cristlea.

Criza Financiară în Alba-Iulia.

II.

Nepricepere și ceva mai mult.

Lipsa de scrupul a conducătorilor acestei bănci nu putea să nu-și manifeste urmările dezastruoase. Se spune că nu odată operațiunile de cumpărare și vânzare de monete străine (dolari) cari ieșau prost, erau contate în debitul institutului, iar dacă ele eșau bine, erau calificate de operațiuni particulare ale conducătorilor institutului.

În administrația institutului se face o risipă de cheltuieli neadmisă și necontrolată. Într'unul din bilanțuri de exemplu am văzut cheltuieli de regie o sumă mai mare decât însuș capitalul societar.

Dacă intri în localul pânicii, te surprinde marea mulțime a funcționarilor, cari întrec de două sau chiar de trei ori numărul funcționarilor dela alte institute de pe piață în aceleași condițiuni. Dar ni se dă numai decât explicația, că plusul de funcționari se întrebuințează sau pentru redactarea gazetei naționaliste: „Alba-Iulia”, sau pentru propagandă electorală sau pentru administrarea viilor vicepreședintelui consiliului de administrație.

Intr'adevăr, punerea acestui instituit financiar în serviciul exclusiv al politiceii de partid, indentificarea băncii Izvorul, cu partidul național din județ, și confundarea gazetei „Alba-Iulia” și a întreprinderii forestiere „Alba-Iulia” cu banca „Izvorul”, nu se putea să nu ducă la deruta tuturor acestor întreprinderi. Sumele cu cari această bancă trebuie, să finanțeze toate manifestațiunile partidului național, toate cheltuielile de propagandă ziaristică și electorală, anume deghizate în diferite pseudonime, ne vor putea spune, pentru ce acțiunii lui creduli vor trebui să asiste neputincioși la falimentul acestui instituit, faliment produs pe urma politiceii dârze a conducătorului moral al băncii „Izvorul”.

Scrutând între taine, se va mai putea afla, că întreprinderea forestieră „Alba-Iulia”, acest făt nenorocos al băncii „Izvorul” era bună pentru că în formă de diurne și spese de călătorii să asigure dirigintei, diriguitor și al băncii „Izvorul” câștiguri de multe sute de mii de lei.

Mai multă politică decât muncă.

Căci, prin risipa banului acționarilor și al depunătorilor, și prin acțiunea de ponegrire întreprinsă prin ziarul lor contra tuturor elementelor de ordine dind județ, ei urmăreau conștient bolșevizarea poporului din județ pentru ca la un moment de revoluție electorală (visată și chiar accentuată de către ei, în nemăsurate rânduri) să se poată folosi de naivitatea țaranilor.

Se va mai ști apoi, că avertizat cu 3 ani înainte de dezastrul spre care mergea acest instituit, vicepreședintele institutului și conducătorul lui moral a promis ce e drept să facă — la timp potrivit — regenerarea cerută, dar totuș el până azi nu a ținut să introducă vre-o schimbare în conducerea lui. Pe semne, domnia sa încă n'a crezut că ar fi sosit momentul oportun, deși știa și știe toată lumea, că banca Izvorul mai bine de doi ani de zile se găsește realmente în situația de insolvență. Dar cu toate acestea, domniei sale îi convenea — se vede — atât direcția politică croită de dsa la acel instituit, cât și felul de administrație al banului încredințat pe mâna conducătorului efectiv. Dovada nedesmințită ne-o dă felul în care s'a făcut vărsarea capitalului la ultima emisiune, înscriind aproape întreg noul capital de un milion și jumătate lei, cu opt la sută interese în debitul dsale, al dlui vicepreședinte adica, asigurându-și în acelaș timp pentru acest debit (contravaloarea acțiunilor subscrise dar neplatite) prin o decizie ne a consiliului executiv, un dividend de 16 procente.

Legătura de interese comune între acești

doi domni, directorul executiv și conducătorul moral al acestui institut nu știm dacă va putea fi contestată. Am vrea numai să știm ce va spune oare depunătorilor, ce va spune alegătorilor dsale vicepreședinte al acestui institut și președintele organizație județene a partidului național țărănist, d. Papjancsi, că adică din a cui pungă scoate domnia sa acest plus de opt la sută?

Soartea acestor bănci este tragică, este fatală și nici că se putea altfel, cunoscând greșelile cari au stat la baza conducerii lor. Consternația produsă pe urma situației acestor institut, credem să fie de învățatură pentru publicul din județ, și credem să stea ca exemplu în fața instituțiilor financiare din Alba-Iulia, — atât cele existente, cât și cele ce vor să-și înceapă chiar în zilele acestea activitatea, — și se vor feri să cadă în păcatele, cari au provocat ruina acestor trei instituții financiare și păgubirea în mod atât de simțitor a publicului din acest județ.

Dr. Cornel Dărămuș

Pentru Țăranii Români.

II.

Dar Domnul Cel de sus nu v-a lăsat să periți toți pe acele meleaguri străine, deși cei mai mulți își perduseră nădejdea, căci acasă erau părinții, soțiile, copiii, cari în tot ceasul înălțau rugăciuni ferbinti, către atotputernicul să vă ferească de rău. Nu era Duminecă, ca preotul să nu vă pomenească din altar, să nu facă inghenucheri pentru mântuirea voastră.

Dacă voi nu vă rugați, dacă inimile voastre erau impetrite, dacă ați pierdut din voi, tot ce era bun și creștinesc, atunci cei de acasă se rugau, ca să vă întoarceți iar la calea cea adevărată.

Toată lumea credea că după război oamenii au să fie mai buni. Neajunsurile lipsurile și chinurile îi va face mai blânzi, mai ascultători, mai înțelegători, că văzând relele, vor ști prețurile binele.

Toată lumea credea, că țăranul român văzând în cei patru ani de zile multe lucruri bune, lucruri de economie, de pomărit etc le va imita.

Dar toată lumea s'a înșelat. Foștii soldați flămânzi, goi, bolnavi slăbiți de puteri trupesti și sufletești reîntorcându-se la casele lor, vor ști să prețuiască libertatea și binele după care au înșelat mai bine de 4 ani.

Toți s'au înșelați Lumea întoarsă acasă aștepta să-i cadă para în gură. Nu vedea că în lipsa lor gospodăriile au sărăcit căci femeile și copiii nu le-au putut susține așa bine. Hambarele de grâu s'au golit.

În loc să vă puneți pe muncă să reparați ce s'a stricat v-ați pus la sfat.

În sfaturile voastre nu lăsați pe nimeni. Nimeni nu vă putea da sfaturi, căci voi ați învățat mult și știți să vă conduceți. Pe preoți, pe învățători i-ați dat la o parte: ei sunt domni și noi n'avem lipsă de ei și de sfaturile lor. Așa ziceați. V-au dat pace să vă sfătușiți vă conduceți. Și-au zis și ei atunci: Cum vă sărați, așa mâncați.

Ați cerut pământ și vi s'a dat. Ați cerut vot și vi s'a dat.

Aveați de toate și nu vă stiați ferici. O nemulțumire a rămas în sufletul vostru, fără să vă dați seama că această nemulțumire de ce natură este. Acest gol sufletesc există la voi și astăzi. Acest gol sufletesc, sau această nemulțumire o moștenirăți din război, alimentată pe sub ascuns de dușmanii noștri, cari nu văd cu ochi buni această țară mare și mănoasă.

Acest gol vă face nemulțumiți. Acest gol căutați voi să-l umpleți. Căutați în dreapta, în stânga și în toate părțile și nu'l aflați. Din acest motiv nu vă place nimic. Nu vă place biserica, care stă în foarte multe sate goală, nu vă place școala, nu vă plac legile acestei țări, nu vă place stăpânirea, nu vă mai place azi de conducătorii voștri firești: de preot și învățător.

Fiecare crede, că dacă nu știe mai mult ca preotul și învățătorul, cel puțin atât cât ei știu.

Vedeți, această încredere în voi, vă face să vă pereți credința în toți și în toate. Dibund prin întuneric vă loviți de toate pedicile, dar nu strigați la ai voștri să vă conducă la lumină.

Ascultați mai bine de un străin, care în dos își râde de noi, și se bucură de nemulțumirea voastră. Înapoi deci cu toții la credința veche și atunci golul sau nemulțumirea sufletească va dispărea.

Ascultați pe preot și învățător, cari știu mai mult ca voi și știu să vă de amângăerea pe care o doriți. Rana din sufletul vostru va începe să se vindece. Ascultându-i pe ei, credința voastră în Dumnezeu, în legile acestei țări, în viitorul și rolul neamului nostru se va întări.

Întărindu-se această credința în sufletul vostru veți fi iar mândri de voi, de conducătorii voștri. Mulțumirea, belșugul o să se sălășluiească în casele voastre. Dușmanii noștri vor turba de ciudă, văzându-ne fericiți; ca și în trecut, când vedeau paturile voastre așternute cu covoare naționale și mijlocul vostru încins cu tricolor național.

Povețe pentru combaterea muștei columbace.

Musca columbacă se ivește în fiecare an în timpul primăverii dela mijlocul lui Aprilie și până la jumătatea lune Iunie. În anul 1922 ea a dus pagube foarte mari, ucigând mai multe mii de vite mari, oi și porci; este deci neapărată nevoie ca fiecare locuitor să cunoască mijloacele prin care se pot feri animalele de înțepăturile ei și leacurile ce se pot întrebuița pentru vitele bolnave.

1. Musca columbacă înțepă vitele mari în timpul zilei dela răsăritul și până la apusul soarelui, așa că în acest timp vitele trebuie să se țină în coșare sau grajduri întunecate. Pășunatul și munca câmpului pe cât va fi cu putință să se facă numai noaptea sau și în timpul zilelor înnourate, ploioase și reci.

2. Dacă este neapărată nevoie a se scoate vitele la muncă sau la pășune în timpul zilei, atunci ele trebuie scuse cu o grăsime ca untură, seu, oleu (a nu se întrebuița oleul mineral care vatămă pielea) amestecată pe două cu păcură sau petrol, mai cu seamă în jurul gurei, nărilor, ochilor, urechilor înăuntrul picioarelor, pe burtă. Se mai pot unge și cu leșie de foi de tutun sau cu fierturi de pelin ori de foi de nuc, unsoarea însă să nu lipsească nici într'un caz. La vacile de lapte, ugerul se va unge numai cu grăsime curată. Aceste ungeri se vor repeta în fiecare săptămână, cât timp musca este în localitate. Se atrage atențiunea de a nu se unge cu păcură

simplă, ci numai indoită cu o grăsime.

3. Este bine să se aprindă cu toată grija cuvenită, gunoaiie și bălegar umed, împrejurul vitelor la pășune, la marginea satelor sau a locurilor de muncă, spre a se produce cât mai mult fum, de care musca fuge.

De asemenea este bine să se afume grajdurile și coșarele goale, deoarece mirosul de afumat gonește musca. În timpul muncii la capul tânjelei este bine a se lega un vas în care să fie gunoi aprins.

4. În timpul ivirii muștei, vitele să nu fie lăsate să pască prin păduri sau în apropierea lor, deoarece musca se adăpostește numai în interiorul pădurilor.

5. La vitele bolnave, pe locurile înțepate se vor aplica:

a) Comprese cu apă rece sau chiar băi reci;

b) Spălături cu saramură;

c) Spălături cu oțet amestecat cu apă în părți egale;

d) Comprese cu apă de plumb;

e) Spălături cu soluție de amoniac, o parte amoniac la zece părți apă.

6) La vitele înțepate și greu bolnave li se va da pe gură (nu pe nas):

a) rachiu sau țuică, așa cum se găsește în comerț, în cantitate de $\frac{1}{2}$ (jumătate) până la un litru, deodată sau în două rânduri la o jumătate oră.

b) Se recomandă asemenea cu bune rezultate, să se dea la animalele greu bolnave o fiertură de 100 grame cafea la un litru de apă.

7. Înăuntru grajdurilor se poate pune ramuri de salcie sau de pelin pe care muștele se strâng în timpul nopții și se pot apoi distruge prin foc.

Autoritățile comunale vor îngriji ca aceste instrucțiuni să aibă o înfinsă publicitate, lipindu-se pe ușa primăriei, a sfaturilor sătești, bisericilor, școalelor și localurilor publice din raza comunei.

În zile de sărbătoare se vor chema prin bătae de tobă și sunări de goarnă locuitorii la primărie citindu-li-se de către notar aceste povețe. Asemenea la cercurile culturale d-nii învățători le vor citi sătenilor.

Odată cu acestea se atrage atențiunea ca pe dată ce s'ar constata ivirea acestei muște într'o localitate, să se anunțe de urgență satele dimprejur, medicul veterinar oficial și prefectura județului care la rândul său va anunța județele vecine pentru a se putea lua din vreme măsurile de combatere.

Prinderea Hoților din Munți.

Revenim la ultimele evenimente petrecute în județ și pe cari în lipsă de spațiu am fost obligați numai în trecut să le amintim.

Era vorba de prinderea criminalului Buta Iosif ce în vara anului 1926 de când evadase din închisoarea centrală-locală, colinda aproape nesupărat de nimeni munții Râmețului, Ponorului, Intregaldelor și Geoagiului de sus.

Sarcina Companiei de jandarmi în urmărirea s'a era puțin de invidiat ținând seamă pe de o parte de istețimea celui evadat istețime șlefuită prin școala ce o făcuse în penitenciar, pe de altă parte terenurile accidentale unde se executau urmărirea, locuri vitrege pentru urmăriitori și teama populației de a da jandarmeriei locale ori ce informațiuni asupra prezenței bandiților s'ar fi părut că Compania ar avea puținii sorți de izbândă în ajungerea scopului său.

Un singur lucru a biruit însă toate obstacolele se păreau de neînvinși și anume voința Companiei de a face chiar imposibilul și a-și ajunge scopul și anume a da și acestui județ liniștea necesară prin distrugerea cuibului de bandiți ce se pripășise în colțul de Nord-Vest al județului.

Odată ce acest punct s'a stabilit s'a procedat în mod judicios la coordonarea de Companie a măsurilor de incercuire a bandiților încă din toamna anului 1926, măsuri ce deși nu și-au atins scopul integral urmărit, au avut ca rezultat predarea forțată autorităților judecătorești a tâlharului de drumul mare Oancea-Victor zis Bebea ce văzând că nu mai e mijloc de scăpare își părăsește banda și tovarăși între cari se numără banditul Vasile Dolis-

te zis Corobeacă și se predă Parchetului Alba-Iulia, unde actualmente își ispășește restul de 8 luni închisoare.

Schimbându-se tactica urmăririlor de incercuire a tâlharului prin sistemul dechizamentului și urmăririi izolate de către jandarmi Compania înregistrează un al doilea succes prin prinderea criminalului Buta Iosif în ziua de 30 Ianuarie a. c. prins în așternut pe când dormea în casele unui locuitor din Ponor.

Urmărirea fără șgomot cu tot tactul necesar și cu multă discreție a fost încoronată de succes.

Criminalul Buta Iosif era evadat din închisoarea centrală Aiud în luna August 1926, unde își ispășea pedeapsa de 10 ani temniță grea pentru crimă de omor.

În această captură trebuiesc aduse laude de inițiativă, destoinicie și perseverențe Plut. maj. Imbre Mihail șeful secției Aiud precum și serg. Laza Ioan pentru modul cum a înțeles a se realiza pe șeful său.

Șefului de secție Plut. maj. Imbre Mihail îi este dat pentru a doua oară a prinde și a da pe mâna justiției pe fiorosul criminal.

În ziua de 3 Feb. ac. tâlharul Dolis Vasile zis Corobeacă împreună cu alți șapte tovarăși sunt prinși toți de secția Aiud, și din ancheta preliminară făcută de Plut. maj. Imbre Mihail reese până în prezent furtul a unei perechi boi, una vițea dela locuitorul Sasa Todor din comuna Râmeți, iar din comuna Lopadea-Română una vacă, 6 porci din comuna Mogoș, 15 oi din com. Valea-Geogel, 6 cai, din com. Vad jud. Maramureș, efecte caznice dela Bunea Simion și Bacoș Ion din

com. Ponor. idem din com. Sălciua de sus și de jos.

Lei 5500 furați dela Vișu Iosif din com. Rămeți, 16 lăni dela Oanea Iacob din com. Rămeți, 2 vaci din com. Vidolm jud. Turda;

Aceste furturi săvârșite și declarate în primul moment al cercetării formează numai începutul, întrucât furturile, spargerile și tâlhăriile ce au la activul lor sunt cu mult mai mari de cât cele recunoscute. La prinderea din urmă s'au distins Plut. Olteanu Ioan, șeful postului Ponor precum și șergent Berar Pavel girdutul postului Rămeți.

Aceste fapte meritorii ale Companiei de jandarmi sunt începutul demn de întreagă laudă cu care se inaugurează o frumoasă era de siguranță și liniște în județ și avem credința că în curând să ni-se aducă la cunoștință și alte fapte de merit ale activității jandarmerești.

Laude putem aduce Dlui Căpitan al Companiei, oa unuia care și-a înțeles sarcina.

ȘTIRI

— **Starea Sănătății Regelui.** D. dr. Sluys medicul Suveranului, a părăsit România. În gara de Nord doctorul belgian a spus următoarele în privința stărei Regelui: — „Rezultatul tratamentului, astfel după cum l'ați citit și în comunicatele oficiale, arată că starea sănătății M. S. e bună. „Pentru moment, tratamentul a fost întrerupt, iar suveranul va rămâne sub supravegherea d-lor prof. Gerota și dr. Severeanu. Ei vor decide dacă, peste vre-o două săptămâni, va fi bine să se repete tratamentul. „Am credința că de azi într'o lună, Suveranul va putea întreprinde un voiaj de reconveniență într'o localitate cu climă caldă și plină de soare, de care are nevoie. În privința eventualității întoarcerii sale în țară, d-rul Sluys a spus: — Depinde de evoluția pe care o va lua procesul de vindecare a marelui suveranului. Sunt, însă, cu totul la dispoziția Majestății Sale cât și a guvernului, atunci când vor crede prezența mea necesară”. În caz când sănătatea Regelui va îngădui călătoria, Suveranul care va fi însoțit de Regina, va face o viligiatură în Italia, la Palermo.

— **A ars tipografia și orfelimatul din Vălenii de Munte.** Un incendiu a distrus, la Vălenii-de-Munte, tipografia în care d. profesor N. Iorga își tipărea cele mai multe dintre lucrările sale de propagandă culturală, și orfelimatul creat prin munca și sacrificiile distinsului profesor. Paguba pentru cultura generală a țării este enorm de mare, iar refacerea orfelimatului și a tipografiei distruse vor necesita mari sacrificii bănești.

— **Boala Spaniolă** se întinde tot mai mult. De peste tot locul vin știrile, mare primădie a adus asupra noastră această boală, omul care suferă de ea trebuie să se grijească mult, încă altfel o pățește.

Harta Județului Alba.

A apărut harta județului Alba, întocmită de Dl. subvizor Victor Maca.

Această lucrare așa cum se prezintă merită toată atențiunea. Aprobată de Marele stat major, harta Județului Alba umple un gol în școalele noastre unde lipsea cu desăvârșire. Peste tot execuția hărții e la înălțime, tipărită în alielerele serviciului geografic, e realizată ca formă și tehnică foarte bine.

Dnii învățători o pot comanda din Aiud, la Coop. Învățătorilor; Alba-Iulia, librăria Alba și la toate direcțiunile școlare. Felicităm autorul pentru frumoasa lucrare și o recomandăm călduros tuturor,

Cătră invalizii și văduvele din războiu.

Rog pe invalizii și văduvele din cuprinsul Ardealului și Banatului să-și facă de urgență cereri către ministerele respective în cari să arate nedreptățile suferite ca: pensioanare, improprietărire, strajă, prestație, etc., și să mi le trimită pe adresa mea cât mai neîntârziat pentru ca și eu să le trimit Comitetului Central, ales de congres din care fac parte și care este nesalarizat de nimenea nici subvenționat de Stat pentru ca să intervină locului în drept pentru îndreptarea greșelilor de până acum. Rog de asemenea și pe cititorii acestei gazete de-a îndruma pe invalizii și văduvele de războiu de a-și formula cererile lor drepte. Căpitan, Gh. Beleușă, delegat al Congresului general Cluj, Calea Victoriei No. 38.

N. B. Conform §. 4. taxa timbrului de asistență art. 255. Taxa fixă la poșta, telegraf și telefon. Numai la poșta din Brașov între circa 80—100.000 Lei.

Ce suma intră la toate poștele în întreaga țară, unde-s sumele.

Redactor responsabil:
ION RAȚIU

CINEMA „PRINCIPELE CAROL”

PROGRAM:

Miercuri și Joi, la 2 și 3 Martie

Cea mai mare creațiune a lui R. Valentino!

COBRA

Bizară dramă de salon în 7 acte.

În rolul principal:

Rodolpho Valentino

Repr. Miercuri la 9, Joi la 5, 7 și 9 ore.

Sâmbătă și Duminecă, la 5 și 6 Martie

FILM

HARRY PIEL

Spect. Sâmb. la 9, Dumin. la orele 5, 7 și 9

Cunoașteți cea mai eficientă mașină de scris din lume? Dacă nu, veniți până la prăvălia

WIEDER

ori dacă stați în Provincie trimiteți o scrisoare și veți primi prospectul gratuit. Tot aici se găsesc toate obiectele de electricitate, ca fier de călca, samovare, aranjări de sonetii etc. Aici se află și piese pentru Radio, cu prețuri reduse

ADOLF WIEDER mecanic
Aiud. Str. Avram Iancu 49.

Români!

Faceți reclamă în „GAZETA POPORULUI” care se citește în satele a lor trei județe.

Cine vrea haine frumoase, elegante și moderne, atât civile cât și militare, nu le poate procura decât la **croitoria modernă** alui

Alexandru Vălean

Aiud, P. Reg. Ferd. No. 15. (îngă podul prefecturii)

Aici se lucrează după ultima modă franceză și engleză și cu prețurile cele mai moderate.

Se pregătesc și chipiuri pentru elevi. Cercetați și vă convingeți!

Funcționari și Elevi la ori ce comandă au reducere de 20%.

SCHOPPELT și BAUER

fierărie

Telefon 61. AIUD. Telefon 61.

Furnizează toate categoriile de tinichea, fier, precum și diferite scule mecanice, tâmplărie, arme de vânător, carțuse revolvere, bricege, briciuri, patine pentru iarnă, skiuri, săni pentru copii etc. etc.

„COOPERATIVA ÎNVĂȚĂTORILOR”

— AIUD. —

Secția de librărie: Cea mai bine asortată cu toate rechizitele de școală, articole de birou și cărți literare.

Secția de manufactură

vinde cu prețurile cele mai convenabile toate articolele

aparținătoare aci.

Violine dela Lei 450 până la Lei 5000.

„ROMÂNUL”

Insoțire generală, economică, industrială și comercială S. P. A.

AIUD.

Izvorul cel mai eficient de cumpărare, unde aflați: coloniale, rom. vin, și tot felul de beuturi. Petroleu de lampă, ulei de uns, ulei de zilindru, tava-tă și benzină pentru mașini de imblătit etc.

Piatră vânător 98—99% și rafle de legat vite.

LIBRĂRIE, asortată cu tot soiul de hârtie, cărți rechizite de școală și de biuro.

Români, cumpărați numai dela „Românul”!